

Regeringens proposition

1988/89:56

om stöd till svenska rederier

Prop.
1988/89:56

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 3 november 1988.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Sven Hulterström

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att ett särskilt statsbidrag införs till svenska rederier. Bidraget skall motsvara sjömansskatten för sjömän sysselsatta på svenska handelsfartyg i fjärrfart. Statens kostnad för år 1989 beräknas till 250 milj. kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 3 november 1988

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdson, Hjelm-Wallén, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Hultström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström.

Föredragande: statsrådet Hultström

Proposition om stöd till svenska rederier

1 Inledning

Riksdagen begärde i december 1987 att regeringen skulle lämna förslag till sjöfartspolitiska åtgärder som innefattade skattebefrielse för sjömän i fjärrfart samt statliga subventioner för att sänka redarnas sociala kostnader.

Riksdagen godkände våren 1988 regeringens förslag om ett särskilt statsbidrag till svenska rederier för att sänka redarnas bemanningskostnader. Bidraget uppgår för budgetåret 1988/89 till 38 000 kr. per helårsanställd sjöman som är verksam på svenskt handelsfartyg i fjärrfart. Bidraget skall utbetalas årligen i efterskott efter ansökan. År 1988 är första kvalifikationsår (prop. 1987/88:129, TU 27, rskr. 337).

Bidraget avses reducera redarnas totala kostnad för lagstadgade och avtalsbundna sociala avgifter med ca hälften. I den nyssnämnda propositionen aviserades vidare ett förslag från regeringen om befrielse från sjömansskatt vid tjänstgöring ombord på svenska handelsfartyg i fjärrfart. Redan i propositionen förutsågs vissa tekniska komplikationer med en skattebefrielse bl. a. på grund av att uppbörden av lagstadgade socialavgifter från redare är samordnad med och avhängig redovisningen av sjömansskatt. Därtill kommer att ATP-poängen fastställs med ledning av redovisningen av sjömansskatt. Ytterligare överväganden av teknisk natur kräves därför innan ett färdigt förslag kunde presenteras.

2 Förslag till bidragssystem såvitt avser sjömansskatt

Prop. 1988/89:56

Mitt förslag: Ett särskilt statsbidrag införs fr.o.m. den 1 januari 1989 till svenska rederier. Bidragets storlek skall motsvara den del av lönekostnaderna som avser sjömansskatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt för sjömän på svenska handelsfartyg i fjärrfart.

Skälen för mitt förslag: Regeringen beslöt den 2 juni 1988 att inhämta lagrådets yttrande över ett förslag till ändringar i bl. a. de författningar som skulle behövas för att en sådan skattebefrielse som riksdagen och de sjöfackliga organisationerna begärt skulle kunna genomföras.

Den lagstiftning som finns på socialförsäkringsområdet utgår från att nivån för såväl sociala avgifter som sociala förmåner är kopplad till faktiskt utgiven ersättning från arbetsgivaren. En skattebefrielse får med åtföljande sänkning av ersättningen därför med gällande system direkta konsekvenser för nivån på det sociala skyddet. Tekniska lösningar för att kompensera för denna effekt blir med nödvändighet komplicerade och är också från principiell synpunkt tveksamma. Det har därför inte ansetts rimligt att föreslå så omfattande förändringar av den generella lagstiftningen på socialförsäkringsområdet som fordras för att kunna ge sjömännen oförändrade sociala förmåner i kombination med skattefrihet.

Det förslag till skattebefrielse m.m. som regeringen överlämnade till lagrådet innehöll därför endast sådana ändringar — såvitt gäller socialförsäkringsområdet — som syftade till att rent tekniskt säkerställa sjömännens rätt till ATP m.m. på faktiskt erhållen ersättning. Föredraganden framhöll att det fick ankomma på sjöarbetsmarknadens parter att sinsemellan lösa frågor om ett utvidgat skydd i förhållande till den allmänna försäkringen.

För att uppfylla det primära syftet med en skattebefrielse — nämligen en kostnadsavlastning för redaren, i det fall denne också är arbetsgivare — utan att kompensationsnivån inom socialförsäkringsområdet berörs har jag efter samråd med chefen för finansdepartementet och chefen för socialdepartementet undersökt ett annat alternativ.

Jag föreslår att ett särskilt bidrag införs som skall motsvara den skatt som skall erläggas för viss bruttoinkomst enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt för sjömän i fjärrfart. Som utgångspunkt bör gälla att bidraget baseras på den skatt som följer av sjömansskattetabell. Bidraget bör införas fr.o.m. den 1 januari 1989 och utbetalas i efterskott. Bidraget bör som huvudregel lämnas till den som haft lönekostnaden, nämligen arbetsgivaren.

Uppbördssystemets konstruktion, som innebär att den inbetalda skatten till sin storlek inte kommer att vara känd för myndigheterna förrän en relativt lång tid efter den tid den avser, kommer att medföra en viss eftersläpning i det av mig föreslagna bidragssystemet. Min avsikt är dock

att utforma systemet så att det medger att viss del av bidraget utbetalas redan under första halvåret 1989. Prop. 1988/89:56

Mitt förslag innebär följaktligen att redarna även fortsättningsvis skall inleverera sjömansskatt till staten enligt dagens system. Med det redovisade bidragssystemet följer också att det sociala skyddet för sjömän i fjärrfart kvarstår i oförändrad omfattning.

Bidraget bör administreras av nämnden för redaristöd som beslutar om utbetalning. Bidragssystemets närmare utformning kräver vissa fortsatta överväganden. Det är regeringen som skall utforma närmare regler för detta bidragssystem.

Det av mig förordade bidraget avseende sjömansskatten innebär, tillsammans med det bidrag på 300 milj. kr. som riksdagen tidigare beslutat, att redarnas totala bemanningskostnader kan sänkas med ca 40% jämfört med dagsläget. Detta var också det syfte som uttalades i den sjöfartspolitiska propositionen våren 1988. Detta förutsätter naturligtvis att parterna tar hänsyn till de statliga åtgärderna i kommande löneförhandlingar.

Jag beräknar medelsbehovet för det statsbidrag jag här föreslagit till 42 milj. kr. för budgetåret 1988/89. Kostnaderna bör belasta det under sjätte huvudtiteln upptagna förslagsanslaget E 8. Bidrag till svenska rederier. För år 1989 beräknar jag kostnaderna till 250 milj. kr.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till svenska rederier* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1988/89 anvisa ett förslagsanslag på 42 000 000 kr.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.